

Hódo i a t a v a s z n a k

Gőss i V a l i

Gősi Vali

HÓDOLAT A TAVASZNAK

Borítóterv és illusztráció:
Gősi Ferenc

Szerkesztette:
Könyves Tóth Enikő
Kelebi Kiss István
Gősi Vali

©Gősi Vali 2015.

Nyomdai munkák:
Palatia Nyomda és Kiadó Kft.

ISBN 978-963-12-3586-9

Köszönet a könyv megjelenéséért:

- családomnak
- barátaimnak
- irodalmi alkotó közösségeknek
- a Palatia Nyomda és Kiadó Kft munkatársainak

*Orsinak ajánlom, aki a legszebb tavaszon,
éppen hozzánk érkezett*

A legszebb tavasz

Orsinak 2015. február 27.

Vártalak.

Hirtelen kinyíltak a jácintok,
krókuszok.

Már akkor is szerettelek,
mikor elindultál a fény felé,
azon a február végi,
tavaszt rejtő hajnalon!

Akkor Te hoztad el a tavaszt.

Korán érkezett, hogy ne fázzanak
a jöttödre hirtelen sarjadó
fűszálak, kíváncsi bogarak.

A korai-rügyruhás varázsmogyoró,
és a magnóliák is mind
veled hirdették a megújulást,
a születés-csodát, amit szavakkal
leírni nem lehet, mert a szó
olyankor bent reked, ha végre érkezik
a lét csodáját harsogó
parányi kisgyerek, és szavak helyett
megszületnek a könnyek is.

Kék csend

*„azúr fénysugárban – lélekrezdülés
vigasztalni vágyó, hozzám bújó csendben
öleljen az emlék, a boldog nyári kék”*

Kerestelek

*Amerre nézek,
mindenütt tenger,
ég és kék hegyek,
talpam alatt ezernyi
színes kavics
– apró ékkövek –
a hullámok fölött
ugyanaz a sírály köröz,
röptével
felém integet.*

A kéket keresem
most is. Mindhiába.
Zöld és opál, fehér
és sárga kövekbe zárva
csupán az emlék némasága
maradt a csönd mögött,
mely akkor a partra költözött.

Aztán a tenger hirtelen
azúr, majd encián,
türkiz és indigó, végül
ultramarin színekre váltott,
s a parton tomboló éjsötét vihar
minden emléket
elsodort megint.

A vihar azóta elcsendesedett,
elnémultak a zengő,
kék hegyek.
*Hiányzol,
mondhatatlanul.
Mégis elengedtelek.*

Angyalszárnyakon

Volt idő, hogy nem múltak az évek,
ólomlábbon járt a délelőtt,
csak a mama sürgött nagy-serényen
a vászonnal fedett asztal körül.

Égre nyúló diófánk tövében
a fehér abrosz lenge táncra kél,
visszatérő álmoként, az éjben
kovászt érlel, és dagaszt, szegény.

Körbejárja angyalként az asztalt,
s áthajolva az alvó lombokon,
mazsolával hinti meg a rétest,

megcsókol, én visszacsókolom,
édes illat, könnyű szellő ébreszt,
és elsuhan ő, angyalszárnyakon.

Kék csend

Dereng a nyár,
s hogy itt maradtam árván,
halkabban jár a fény az ablakon,
hűséggel vár, hogy lágyan betakarjon,
ha lelkem hűvösétől fázom már nagyon.

Vár, hogy ringatásra
nyíljon alkalom,
azúr fénysugárban – lélekrezdülés –
vigasztalni vágyó, hozzám bújó csendben
öleljen az emlék, a boldog, nyári kék

Cseresznyevirág

Anyám járását

idézi a május:

körötte kék virágok ringanak,
talpa alá fűszálak simulnak,
s amerre árnya hangtalan' halad
a búzakaralászok fejüket leszegik.

Kapaszkodnék

köténye fodrába,

barázdát simít' nek lábai elé,
harmatot hintenék földjére a kertben,
ne fáradjon, szegény, ha szikes rögre lép.

Szelídíteném

a szúrós bokrokat,

meg ne karcolják szép, fáradt kezét.
Cseresznyevirág –, a szívére hajolnék,
megbújnék, s kérlelném: Mama, maradj még...!

Hófehér gyászban

Ti nem érzitek azt a szenvedést,
amit az ember csak úgy képes kibírni,
ha zimankós, fehér éjszakákon
szívébe fagyott a bánat,
magányos vándora ő a kihűlt világnak,
a létezés számára hamis *játék*,
káprázata a hajdanvolt tavasznak, nyárnak,
körötte a *valóság* megnyúlt *árnyékai*
kísértetként járnak, és halott fatörzsek
dőlnek le sorban, s a lehullt jégmadarak
csontjain kihajt a szenvedés.
Az ő kínja nem csupán annyi,
mint jeges földben vacogva
megbújó bogarak fuldoklása,
hanem dermesztő gyász,
az anyák néma, örökig tartó,
könnytelen gyásza, amikor átfagy a lélek,
vele a vágy is, és beledermed
a csikorgó, jeges világba.

Nem sejtettem

Ültünk az estben, mély, sűrű csendben,
éppen lopva búcsúzott a nyár.
Szelíden kutató szemmel nézett
hosszan az égre, s vissza rám anyám.

Kezét szorosan az ölébe zárta,
és átmelegített a gondolat:
megpihent végre, végre, a drága!
Micsoda ritka, boldog pillanat!

De mintha valamit titkolt volna:
a fájdalom-gyötört ujjakat talán,
vagy a bánat-mély barázdákat

görcsös kézfején, homlokán?
Még nem sejtettem: csillagfény járta
halálos táncát a szembogarán.

A búcsú elé

Legyen ma ünnep,
sírni is szabad,
törje meg csöndünket
az utolsó,
közös akarat!
Szeress még nagyon,
mielőtt magamat adom
a végtelen ölének:
emelj föl, szoríts,
egyedül nem bírom
tartani magam,
erőtlen törpeként
nem törhetem át
a csönd- kovácsolta,
óriás falakat.
Ha elválnak újtjaink
úgyis leomlanak.

Anyám szava

Én nem hallgattam hízelgő szavakra,
de anyám szava gyógyír volt nekem,
ha megrekedt a szomorúság bennem,
és tanyát vert a kétség lelkemen.

Csak duruzsolta hálátelt imáját,
de kisgyermekként nem értettem még,
hogy könnyein át miért könnyögött mindig
összekulcsolt kézzel, másokért?

Ha néha együtt várjuk még az estét,
és elfogom szelíd tekintetét,
csak lehajolok némán, szemlesütve,

hogy megcsókoljam ráncos, szép kezét.
S míg fénykoszorút fon az éj fejére,
imádkozom, áldást mondok érte.

Anyám emléke nyár

Anyám emlékére nincsenek szavak.
Sóhajjá válik, kimondatlan marad
minden dal, ima, áhítat.

Megreked a könny, ahogy a pillanat,
mely elringatta, már semerre nem halad:
az idő azóta áll a dermedt ég alatt.

Anyám emlékére nincsenek szavak,
de mindörökkön a szívemben marad,
mint rejtőztem egykor én, óvó szíve alatt.

Anyám emléke nyár, fák, virágok, tavasz,
arannyá sárguló ősz, hó-tiszta szavak.

Nagyanyó

Nagyanyónak nem számított
a fagy, a hó, sem az embert-próbáló
meleg, számára nem létezett
az időjárás komisz fintora,
nem volt ok arra soha, hogy
elmaradjon az örökké krumpliból
készült, mégis változatos,
feledhetetlen ízekkel áldott
vacsora.

Aludttejjet, maga- köpülte, friss,
aranyló vajjal kínálta este,
a maradék krumplit másnapig
hajában érlelte, s hozzá ebédre
a padláson bújó sonkát néha
meg-megnyeste, a kíváncsi
gyerekhad meg csillogó szemmel
várta-leste.

Aztán, egy különös téli este
– a maradék sült-krumplit alig
a vájdlingba tette – valami éles
fájdalom hirtelen leteperte,
és elszállt a lelke mindörökre.

Ős- emlékeid

az intő szó – már halkuló –
apád szép örökkévaló igaza
fonott cipó anyád kezéből
– neked kínálta-törte először –
édes vagy sós volt:
beléd kódolt ízzé vált
érezed ma is
éltető zamatát
félszeg ölelésben
rejtőző csókok emléke
időtlenséget hordoz
halálig őrzöd
ős- emlékeid

Hiányból szakítod

eltelnek napjaid
a régi szépek
de már a hiányból szakítasz
egy-egy álmoképet
hogy tűnt nyarak illatát
színét valónak érezd

eltelnek napjaid
a régi szépek
táncolnak gyertyafényben
már nem is kérde
hogyan történt nélkülük azóta
ugyanaz az élet

*"eltelnek napjaink
múlttá válnak a régi szépek
de mikor fénymosolyukat
visszaidézed
még a hiányban is
az arcodon érzed"*¹*

*(*Utóirat: Theodor)*

Ringató

*Emlékeimben úgy öllelek,
mint a fiát Mária.
Élő szoborrá változottan
hiányod karomban
ringatom.*

Szívem kihűlő, hűvös márvány,
testemben vér helyett kín kering.
Mennék utánad, cipelném terhed,
míg gyönyörre válna e gyötreme;
fájón is csodává nemesült sorsom
gyémántként ragyogna könnyemen.

Átöllelek emlékeimben,
ahogy a fiát Mária.
Ne riasszalak – nem sírok, látod,
maradjon örök a pillanat!
Hadd öleljelek álmaimban,
hagyd, hogy karomban tartsalak!

*Emlékeimben úgy öllelek,
mint a fiát Mária.
Élő szoborrá változottan
hiányod karomban
ringatom.*

Kékre fagyott álmok

Egymás mellé hullt szavak
röhögnek vissza rám.
Egyenes mentén tántorgó mondatok
próbálják kordában tartani
menekülő gondolataim kilengéseit.

Rideg percek futnak előlem
vívódó elmém torzszülöttjeivel.
A semmibe hurcolják kékre fagyott
álmaimat, és vajúdó, tetszhalott
gondolatokkal magamra hagynak.

Éj-kék

emlékszem
szerettük nézni
a naplementét
bársonya ma is idézi
arcod melegét
mosolyod halvány
átlényegült emlék
utánad hiába mennék

elszöktél
mint a tűnt nyári esték
mikor még együtt vártuk
a naplementét

távoli vonatfütty
martaléka vagy
foszló emlék
sírodon éj-kék rózsza
hullt szirmaira;
bimbó volt
nemrég

Ultramarinban

áttör az égen az ultramarin
hosszan vajúdnak a voltok
múlt-igét szülnek a kínok
megérint
ezernyi tűnt-szép
rám zúdul
tengernyi kékség
heves királykék bűvöl
születik sok halott emlék
a megfagyott világ kobaltnék
megcsúfolt reményű
relikviád
ultramarinban elvész

Mégis élek

Különös ez a nélküle-némaság, ami körbevesz.
Ha idézem azt az örökig tartó, utolsó percet,
újra és újra eszmélek, hogy ő csupán emlék,
halott remények martaléka, és én vagyok,
aki kifosztott lélekkel, mégis élek. Túlélek.
(Hogy életben maradtam, talán csak kísérlet
arra a mondhatatlanra, amelynek fájdalma
mindennél erősebb: túlélni e kiüresedett
földi létet.)

Nem létezik semmi *azóta*, ami felülmúlhatná
az eszelős vágyat – lehetetlen szívhez-szólóbban
kérni a Teremtőt, mondani könyörgő, vége-nincs
imákat: adja vissza, ne engedje veszni a gyermeket!
Egy anya nem áldozhatja oda soha, senkinek
ártatlan magzatát, a legnagyobb kincset!
Minden hiába. Élek. Vagy csak megtörténik
velem *azóta* az élet.

Nincs arca az emléknek, időnek,
alig verdeső szíve már némuló,
e kegyetlenségtől kielégült földi létnek.
Mégis élek.

Szomjúság

szüleim emlékére

Inni adtál a madárnak,
pelyhes csibének cicának,
vasárnap arany levessel
etetted, mohó szemekkel
tűzhelyed fölött ácsingó,
éhes, két kicsi pulyádat.

Forrásvíz került apámnak,
friss sarjú tyúknak, kacsának,
túlérett gyümölcsből pálinka,
szőlő nedvéből borocska;
áldott emlékü kaszások
ajkára nótát varázsolt.

Kíváncsi fülünk a dalt itta,
szájunk a pohárra tapasztva
csodálkozott a világra,
míg fényesült a víz titka,
szomjhalál rontott a patakra,
rátört a tátogó halakra.

A vénülő folyóhoz kijárva
gondolok apámra, anyámra:
örökre elszállt madárkák,
erőtlen ajkatok vizet várt.
Kiszáradt sóhajú angyalok...
– nektárt az égből koldulok.

Tavaszi jön

Tavaszi jön, és én arra gondolok,
a tulipánok árván is boldogok?
Anyám kertjében nyílnak-e majd
- lépteire vágyva - sárgák, pirosak?

Tavaszi jön megint, és a napmeleg
átsimogatja az alvó kerteket.
Anyámhoz bújnék, mintha mondaná:
nyíljatok, árváim, nélkülem, ezután.

Tél elől bújók, büszkék, dacosak!
Ki fényesíti most szelíd szirmotokat?
Táncol-e napsugár a ház tövében?
Anyám jöttét várom, fátyolos éjben.

Tavaszi-les

A ritkás napfény alig megrekedt
szobámban, az ablak peremén,
átbukott a lomha szürkeségen,
és megpihent a fal egy boltívén.

Mintha fáradt vándormadár volna
– hosszú úton szárnya megtörött –
kapaszkodott bágyadt remegéssel,
a felé hajló virágok fölött.

Ibolyáim színe-változásán
pillanatra elcsodálkozott,
térült-fordult a rég látott vendég,
s a tűnő nap mögé bújt nyugaton.

Nyomában vad, mély-fekete felhők
serege tört át a fényeken,
sötét lepel bomlott le az égről:
hóviharban a tavaszt lesem.

Harmónia

Végre a béke, a csend van itt,
a kimondatlan, néma vágy
megszülte újra a harmóniát,
melyben az ember megleli
létének napszíttá fényeit,
meglátja újra önmagát,
s mindazt a múlékony csodát,
amit az emlék visszahív,
s peregnek, akár egy régi film,
életünk legszebb percei.

Most minden hangos szó oktalán.
Jó ez a meghitt tisztaság,
ha megvillan benne a tűnt világ
minden kétsége, fájdalma is:
álomba simuló nappalok
nyomán a csituló szenvedés
beleolvad reményeimbe,
engesztelésül felidéz
a mindenség e békességben,
s dalol a szívem, hogy újra élsz!

Színek és élet

*„lelkünk a színekkel megtelik, és kék lesz
minden, zöld és sárga, és beleégünk
az örök világba...”*

Áradó

Marikának

Egy érintés mi simogat
barkán ha pelyhek bomlanak
kő alól leskődő bogarak
rejtőző könny ha felszakad
félszeg mosolyon átszalad
egy emléket hozó pillanat
megérinti az arcodat
folyó-fodorhoz őz szalad
kenyér a terített asztalon
kalácsillat mi átoson
a fölfakadó bánaton
simuló ránc a homlokon
gyermek szemében képzelet
– *csillag mi ott írt fényjelet* –
csöppnyi dallamot énekelsz
egy rigó halkán trilláz veled
megcsodálsz a zöld füvet
és elsimul a csend veled
ha szökik a fagy a hó alatt
éledő ágon rügy fakad
szó-virág bont új szirmokat
kikandikál a hóvirág
holtak emlékéen ibolyák
tavasz remény feltámadás!

Naplemente

(változatok)

1.

mulandóságba dermedt
búcsúpillanat:
kárminvörös fényben
fuldoklik a Nap
előbb még narancsszín
láng-reményben égett
majd égig érő fák hegyén
sóhajtvá
kivérzett

2.

mulandóságba
dermedt búcsúpillanat
kármin-vörösbe
hanyatlík éppen a nap
roskad omlik a fényhíd

Illúzió

Álmomban olykor haza indulok
a folyón ívelő öreg hídon át, és összeáll
a régi, szétesett világ.
A domb fölött hűen őrködő templom
a fényben újra fehéren ragyog,
hársak édes illata bódít,
amíg harang szavára lassan ballagok.

Hozzám hajolnak a jegenyék az úton,
árnyukban kicsit megpihenek,
és magamhoz ölelek néhány
megfáradt, ráncos kérgű öreget.
E szelíd vidéken némán megállok
minden éledő emlék előtt
- ismerős bokrok sóhajtják kérdőn:
hová tűntek a beszédes tegnapok...?

S vezekelve hűtlenségemért,
lehajtott fejjel imát suttogok:
lelkem terhét, a maró büntudatot
vállalt sorsommá áldással fogadom,
amiért e kedves, otthoni tájról
- legalább néha – álmot láthatok.

Fohász a gyermekmosolyért

A fűszál is meghajol
súlyos lépteken, és télen félholtan,
erőtlenül pihen, ám tavasszal
reményt hozón megújulást üzen:

*a kerti úton át a fű friss illatát
érezheted, és lépteid nyomán
a kövek halk dalát hallhatod,
csak nyisd ki jól szemed, láss,
ne csak nézz, őrizd a színeket,
szívd mélyen magadba
a lét illatát,
s ha álmaid elhozzák
egy kisgyermek ártatlan,
szép mosolyát,*

megpillantva
az alvó gyermek arcát,
hangtalanul, hosszan nézd
a csodát, és mondj érte
egy halk imát.

Lehajolni az ibolyáért

(tavasz-dallam)

*nem kell több
néha elég a szándék
szeretni magadat
de élni másért*

*földre hajolni
szál ibolyáért
fű közül szálló illatáért
percre megállni
beszívni mélyen
átlényegülve
színét csodálni*

*nem kell több
néha elég a szándék
lehajolni az ibolyáért
fű közül szálló illatáért*

*percre megállni
de élni hagyni
tavasz-kékje
hadd nyíljon másnak
hódolatára
az egész világnak*

*nem kell több
néha elég a szándék
szeretni magadat
de élni másért*

Valami égi hatalom

*Valami égi hatalom vigyáz
az idők kezdete óta ránk...*

Különös varázs a lét, a világ:
hallgatni trillázó madár dalát,
lesni, hogy vágyódik
– akár az ember – előbb a társra,
fészekrakásra, tátogó-csipogó,
madárcsaládra, óvja
a langy-meleg tojás falát,
amíg lakója nem töri át,
hogy kinyíljon számára a világ.

*Valami égi hatalom vigyáz
a teremtés csodája óta ránk...*

Valami varázs... – akár a fák:
összehajolva, összenőve,
egymás hús árnyában
sírva-dalolva – ölelkezünk,
kapaszkodunk együtt a mába,
múltat siratunk, összebújva,
dacolunk széllal, egymást karolva,
egyenes törzssel állunk viharban,
halott-fehéren, hóesésben
meghajolunk dermesztő télben,
befedjük egymást arany levéllel
– ne fázzunk végtelen, zord időben,
ha végleg kidőlünk, akár a fák...

*Valami égi hatalom vigyáz,
ha korhad a törzsünk, némul a szánk...*

Végérvényes

Még itt vagyok, még álmaim kísérek,
de kiszakad majd belőlem a lélek,
s ha túl késő lesz feloldozást kérni,
vétkeimért hő imát remélni,

hamis hangú szirének dalára,
bűnös *magam*-búcsúztatására
visszhangzik majd a siratóének,
míg ős-terhemmel az enyészetbe térek.

Még itt vagyok, még égre nézek néha,
még elbűvöl a mindenség hatalma,
még verset írok – muzsikál a szívem,

s e lágy zenéjű, különös-szép csöndben
megvallom a hálát, mert itt éltem,
bár sorsom végérvényes, érthetetlen.

A zenebohóc

Úgy nevetek néha,
mint a zenebohóc.

Arcomon maszk, fejemen kóc,
szívemben halomra nőtt a bánat,
ezért viselek színes ruhákat:
a színek elfedik, rejtik a bohóc
fájó könnyeit, torz mosolyát,
ha esténként újra és újra
az ajkára fagy.

A pódiumon sírni nem szabad,
mert arcáról lemállik a maszk,
és semmije sem marad, csak
a mindent elborító, néma kín,
ha a vakító lámpák alatt meghajol,
kacag, ahogyan én is:
a röhögő ég alatt, némán üvöltök
legbelül, hogy minden álmom elkerül,
arcomon szétárad a szenvedés,
lecsorog a sorsom - festette maszk,
s a lelkem végre szabad,
az vagyok, aki voltam valaha,
gyermek, aki szívből nevetget megint,
ha letörlöd sápadt bohóc-arcáról
a világ összegyűjtött,
keserves könnyeit.

Beleégünk

Ahogy eltűnt a nap az égen,
a szemedet idéztem éppen,
kerestem fénytöréseit,
és az emlék lassan visszavitt
a régmúlt, színes világba,
amikor még derűsen virult
a sárga, a nárcisz bájos,
szégyenlős virága, és a lilium
büszkén, hófehéren hajladozott
a déli szélben, kék volt az ég,
azúr a tenger, fénylett a nap
már korán reggel,
az utca megtelt emberekkel,
akkor még mind fölfelé néztek,
mosolyogtak, sohasem féltek,
hiába jött el a borús este,
mindegyikük boldogan leste,
ahogy kigyúl, izzik a csillagok teste,
belefesti az éjszakába
– szórja némán, szerte a világba –
narancs és zöld színeit,
szívünkre arany fényt terít,
alája bújunk, és reggelig
lelkünk a színekkel megtelik,
kék lesz minden, zöld és sárga,
beleégünk az örök világba.

Elhagyottan

Gyakran álmodtam szépeket.
A derűs ébredések mégis keserű,
csalódottság-szürke könnyeket
fakasztottak.

Százezerszer kértem kegyelmet
sírva, esdekelve, de vádló
miértjeimre nincs válasz
azóta sem.

Mégis,
néha semmibe-hajló álmaimba,
kapaszkodom,
és fojtott indulattal
kérdzem:
miért hagyott remények nélkül
az Isten?

Tenyered melegét

A kezedet vágyom
tenyered melegét
kezemre hajló érintésedet
otthon-illatát idézni a múltnak
ledobni lelkünk tépett rongyait
kiteríteni takarónak
szerelmünk féltve őrzött titkait
felbátorodva a pőreségen
keresni tiltott fényeket
levetni közös bánatunkat
feledni gyászos sóhajunk
mámoros lélekkel
összehajolva
egymásba olvadó
kéz legyünk!

Megszerettek

*Asszociáció

Z.T. lírai soraira:

„Mikor megszerettek,
építettem egy palotát a szívemben.”

Mielőtt megszerettek,
már itt éreztelek a közelemben,
pedig azelőtt sohasem láttalak.
Hallottam lélegzetedet,
és könnyed, légies dallamot:
a szíved ritmusát,
s körbefont, átölelt
valami végtelen nyugalom,
mint egy puha takaró,
vagy elhagyott, finom pulóver,
melyből árad a régen átlényegült
Kedves illata ma is,
és átjár itt hagyott, bársony-melege.
Szerelem ez, múlhatatlan, tiszta.
A szívemben épült palota ajtaja
azóta naponta kitarul, várja, beengedi
a lábujjhegyen érkezőt,
és egy hang halkán kérleli:
csak meg ne szökj!
— s hogy visszataláljon,
távozáskor kulcsot ad neki.

Végleges

Szemedbe nézek, és magunkat látom:
egyek vagyunk örök ifjúságban.
Múló időt rejtenek a ráncok,
dacolunk a leskődő halállal.
Minden szépség, jószág, ami a tiéd,
ékesíti az én kincses szívemet.
Egyek vagyunk, s ha lángunk együtt kiég,
mit számít, ki volt valaha öregebb?
Maradj csak féltő, ahogyan én vagyok:
magamat adom, érted létezem.
Tudd, hogyha mégis előtted halok,
holtamban is féltve őrzöm szívedet.

Hogy is tennéd, hogy tőlem visszavedd:
szövetségünk örök, döntésünk végleges.

(Parafrázis: William Shakespeare – XXII. Szonettjére)

William Shakespeare **XXII. Szonett**

Tükröm hiába mondja, hogy öregszem,
Míg egy vagytok, te meg az ifjúság;
A te ráncaidat kell észrevennem,
Hogy belássam: közel már a halál.
Mert ami csak borít téged, a szép,
Ékes köntösként fedi szívemet,
Mely benned él, mint bennem a tiéd;
Hogy lehetnék így nálad öregebb?
Légy hát óvatos, Édes, amilyen
Én vagyok, nem magamért, de teérted,
Úgy hordva szíved, ahogy dajka sem
Félti kicsinyét, kit annyi baj érhet.

S ha majd enyém meghalt, ne várd szíved:
Nem úgy adtad, hogy egykor visszavedd.

Ford.: Szabó Lőrinc

Számadás

Mióta monddod: nincs időd...!
Elköszön a nyár, nyomában ősz,
és megint fehér világban kergetőz
milliárd fagyos hópehely,
szavadat jég-csendbe rejtve el.

Tavaszig megint elmarad,
hogyan átkarolod vállamat.
S ha csendedet néha megtöröm,
magadba rejtve gondodat
elsietsz: mindig van fontosabb.

Hallgatag maradsz soká, rideg,
s míg átdidergünk éjeket,
sötét ablakunk megfakult üvegén
újra kinyílik a villanó
jégvirág-remény.

A hirtelen olvadás alatt
a csendben percek szavad:
becéző megint mindegyik.
Szemedben gyémánt-könny gyűlik,
s mire „est borul a késő mára”,
meleg karod hív számadásra.

**Szádeczky-Kardos György: Nincs időd*

Emberlét

Azt hittem, hogy mindig kék a tenger,
ha pirkadatkor ráolvad az ég,
hogy egyesülnek hajnal-ébredéssel,
és nászukból megszületik a fény.

Megismertem haragját a víznek:
ha hulláma vad, tarajos-sötét,
ultramarin-kékre vált viharban
a halált hörgő, vén tengerfenék.

Hiszem mégis: egyszer minden ember
– homoktengerként, arany partokon –
kincseit majd szétteríti végül,

ha meghajol az égi színpadon.
Tisztább öröm nincs is a világon:
az emberlét a legszebb hatalom.

(Asszociáció - Ellen Nitt: Azt hittem)

Küszöbön sírok

Nyitnám az ajtót, mindhiába,
fáradtan dől a szoba falára.
Félig nyitva áll, félig zárva,
kivénhedt, öreg zsanér-válla
rozsdától nyikorgó, ócska roncs.

Nyitnám az ajtót, és bemennék
– talán a régi illat várna –
ha a megfáradt, öreg ajtó
oldalra dőlve, de félre állna,
utat nyitva a régmúlt világba.

Nyitnám az ajtót, hosszan állnék
küszöbén az ódon szobának,
bárhogy is fájna, emlékeznék,
apámra, anyámra –, asztal várna,
megkopott széken dohos párna.

Nyitnám az ajtót, mindhiába.
Riadt pókok bérelt hazája,
fakó emlékek, kihűlt kályha
a régi otthon; eltávozottak rideg háza.
Küszöbön sírok – elhagyott, árva.

Nélküled

hallgatás lopózott közénk
zongorafutam rezzent át a csenden
ólomlábakon állt velünk a perc
fáztam

– könnyű cipőm szétfoslott azóta –
kioldott sálam ismét nyakamra tekertem
hogy reszkető testem helyetted
vele ölelkezhessen

a búcsúdal
azóta zokog bennem
koldus-lélekkel hallgatom
és közben megfagyok

Fázom

Szelíden kopogtat
ajtónkon a csönd,
mindhiába.
Kettőnk összezárt,
magányos gyásza
lassan öl,
de nincs gyógyír
a végérvényes árvaságra.
Nincs menekvés!
Bezártam magunkat
zajos magányba.

Szoríts magadhoz!
Fázom!

Titkon búcsúzunk

„Bokraink közt már az ősz barangol”,
harmatkönnyet sírnak mind a fák,
halk neszekkel eloson szeptember,
hátrahagyva minden aranyát.

Homlokunkon új barázdák nyílnak,
mélyükön a bánat elsimul,
íriszünkön a tompuló fények
szelídülnek, létünk alkonyul.

Esténként, a szürke fellegekkel
elmélázva, titkon búcsúzunk:
ébredünk-e újra napmelegre,
vagy az örök télbe indulunk?

Halántékunk őszi dér-színébe
az éjek tűnő vágyat rejtenek:
foszló álmok, mézillatú esték,
elfáradtam, Isten veletek!

(Evokáció, Szergej Jeszenyin: Bokraink közt)

Féltelek

Bársonypillájú békénkre
mára ráterült a világ súlyos,
sűvítő némasága.
Az emlék még visszaűz
a régen-volt világba, mikor
beszédes volt tekinteted:
könny nélkül csillogó, nap-meleg,
de meghitt hallgatásaink,
és a pilleszárnyú csönd helyett
óriásra nőtt lepkék táncolnak
a fejünk felett; hatalmasak,
akár a kék hegyek, és én
rettegek, mert e némaságban
nem hallani a szívverésedet!
Csendek üvöltenek,
és viharos szelek hajtanak eszeveszett,
megvadult lepkékként verdeső
szélkerekeket.

Mondd, Uram!

*Mit tehetek, hogy könnyűnek érezzem
a rémületet?*

Újjászületés

„Valami nagy-nagy ünnep közeleg,
s én vágyakozom, mint egy kisgyerek;
újjászületünk mind e tavaszban.”

Gyöngéddé érik

Szeretlek, te örökifjú kedves,
mint forduló föld a lét tavaszát
– hűs szerelmének újult magzatát –
ha hó alól már élni ébredez'.

Őrzöm azt a megfogadó percet,
mely értelmet ad, mint az anyaság,
örökül hagyva, mit az ifjúság
ál-örömkért, olcsón elenged.

Nem hagyom veszni, mi érték, soha!
Sorsom maradj, mely bármily mostoha,
átlényegül, ha őszintén ölelsz.

Gyöngéddé érik a dúlt szenvedély,
mint lankává szelídült meredély:
átörökítem, ha vízszontszeretsz.

Tűzliliomok égtek

Emlékszel?

Tűzliliomok égtek a kertben.
Kezedért nyúltam lassan,
a beszédes csendben meglapult
egy maroknyi vallomás,
félszeg gondolat,
feleslegessé váltak akkor a szavak,
csak egyetlen, halk mozdulat
volt, ami fontos maradt a szótlan estből,
egymásba font kezünk kerekre forrt,
majd lomhán elnyúlt árnyéka,
sokáig mozdulatlanul
megbújva a hintaszék alatt.
Aztán jött az a különös pillanat:
a holdfényben újra megláttam
lángoló arcodat,
szemed tükrén a fény cikázva
átszaladt,
tűzliliomok égtek a kertben,
a csillagok alatt.

*(Evokáció, WORDSWORTH, William:
Táncoló tűzliliomok)*

meditáció

változatok

I.

ha úgy érzed
hogy már semmi vagy
nincs idő és áll a pillanat
halál sehol csak létezés
nincs közel csak messzeség
csak mozdulatlan Egy Egész
lélegzeted is belevész
az áttetsző kék semmibe
beszédnek szónak hűlt helye
békeesség ragyog a lelken
az ég azúrja rád borul
a fény a színek közé simul
akkor megleled önmagad
minden vagy
örök a pillanat

II.

semmi sincs most
csupán a tenger
az ég a vízzel összeolvad
minden mi volt itt most nincsen
csak a kékség csak a tenger
narancsliget ringó csendben
kavics- s homokrengetegben
olíva-zöld szirteken áll a pillanat
ultramarin fényben úszik
könnyű árnyam
semmi vagyok – mégis minden
homokszem a végtelenben
zöld s kék színben
csak a csend van csak a tenger
a hegy ormán olajfák közt
figyel Isten

Széthullt szirmok

**„Ajtómnál álltál. Nem engedtelek be.”*

A lépcsőre ültél, az éjszakába
beleborzongott a hiú remény;
tűnt szerelmünk hűvös némasága.
Fáztam, hiába pattogott a tűz a kályhában.
Az ablakból távolba meredő
szemedet láttam, és cikázó árnyat
fakó arcod körül.
Csillagok jártak búcsútáncot
könnyeid nyomán, s a bíbor virág
a földre hullt remegő kezedből.
Sápadtan álltam, de már hiába nyúltam feléd.
Széthullt szirmokat vitt a szél utánad.
**"Mikor nem látsz, felsírok érted."*

**Faludy György: Szerelmes vers*

Szeretnélek

Szeretnélek kibontani
bánatod páncéljából, végre,
hozzád hajolva lelkedhez érni,
tavaszt ígézni a fagyos télre!

Szeretnék e rejtelmes csendből
életzenével kitörni újra:
ereidnek suttogó neszére
ébredni, lágyan összesimulva.

Szeretném, ha ütemre járna,
egy ritmust dobolna fáradt szívünk,
ahogy a régi éjen, mikor először
találkozott a tekintetünk!

Dermedt alázat

Ezerszer áldott nappalok után
rám hullt a sűrű, éjsötét átók.
Fájdalom-kövek közt botorkálok,
homályba fúló társam a hiány.

Fordult a világ akkor hirtelen,
feltárta titkolt, sátáni arcát,
szívemben rekedtek álmok, imák,
halálra vált a remény, kegyelem.

A rianó csend döngött fölöttem,
zuhantam éj-sötét szenvedésbe,
szívemre ült a kő-nehéz bánat.

Szép szavak hulltak holtan köröttem
– súlyos fémpénz anyám zárt szemére –,
hótiszta gyolcsban – dermedt alázat.

Kolduslélekkel

Megint egy nap, hogy ráébredtem:
végérvényesen árva lettem
– be kell már érnem ennyivel.

Ajtók csukódnak sorra előttem,
fukar a könnyem, tétován reszket
- kolduslélekkel létezem.

Elárvult világ – némaság bennem,
kerül a válasz: mit kéne tennem,
ha a sötétség elriaszt.

Nem tudom, ki fog fölöttem állni,
száraz szememet ki fogja lezárni,
ha értem is angyal érkezik?

Illatod őrzöm

„Vállamra ömlik a langyos végtelen.”
Még átjár a lüktető, könnyed reszketés,
de éled az öntudat, s a kábult szenvedély
a lehulló hajnallal mögöttem marad.

Még itt vagy e törékeny, szép ébredésben,
mint halk, finom rezgés, éteri zene,
légies árnyékként tűnsz fel az éjben,
táncolni volna még érdemes veled!

Kár, hogy e tünde hajnal-születéssel
halkul a zene, és elnyel a fény,
foszlik a vágy, de az illatod őrzöm,
„*mintha azzal is több volnék nélküled.*”

(Evokáció: Mészáros László verssoraira)

Velem maradsz

szívemben
a késő nyárból
csak a pillanat maradt
ahogy a víz tükre
rácsodálkozott a nap
a hang
a csend
– szinte már nemlét –
a szótlán együttlétben
rejtőző emlék

– *velem maradsz*
a szívemben hordalak

áradsz
a délutánból
akár a nyári nap
de itt az ősz
az esttel
sárguló emlék
a perc szalad
s te ott állsz hold-ezüstben
a csillagok alatt

– *velem maradsz*
a szívemben hordalak

talán a tél
a hó alatt búvó apró magok
a piciny ürge rovarok
és a kő-nehéz bánat is
visszahúz marasztal
még nem menekít
fájón is szép marad
a furcsa tél;

hófehér
szerelem
– *velem maradsz*
a szívemben hordalak

talán a tavasz
ha újra meglátogat
érti majd titkomat
mely szétfeszít
mint mikor rügy fakad
nyomában levél és virág
s végül ismét csupán
széllel elszálló
mag marad

– *velem maradsz*
a szívemben hordalak

Csak szeretni

*A költő nem akar végül már semmit,
csak gyengéden szeretni,
erőtlen kezével írt versét
az emberek szívére tenni.
A csöndre vágyik, az ihletet szülő
hallgatásra, hogy a lényeget
a csöndből kiássa.*

*A költő nem akar már semmit,
csak gyengéden szeretni,
és önmagának megfelelni.
Szíve sem kóborol végül egyre-másra,
és ha szárnyakat bont nagy-sokára
a szavakká érlelt gondolat,
a költő már nem akar mást,
csak gyengéden szeretni,
szerelmes versét belecsókolni
a lüktető, zajos, elvadult világba.*

Emlék után

Esténként szelíd kandúr dorombolt
a régi házban, a kályha előtt,
fonott kosárban fahasábok
őrködtek apámmal a tűz fölött.

Kiszáradt földben halott virágok,
szomjas magányban nyíltak el,
árvult magvaik anyámra várva
álmodnak becéző kezeivel.

Álmomban én is lopva szállok
a lassan kihűlő emlék után,
anyámat, apámat nem találom;
gyom kúszik a néma ház falán.

Földi szép

Mióta már,
hogy mindenre rácsodálkozom, ami él!
Nekem nyit virágot mindegyik tavasz,
velem tisztul a szürke világ,
ha közelít a tél, a patyolatfehér.

Mióta már,
hogy elakad a hangom, ha színes köveket
terít eléem a parti hullám szelíden,
s a végeérhetetlen titkok - ős-erő,
tudás - hordozóit megérinthetem.

Mióta már,
hogy amerre járok, előre köszön minden faág,
testvérem mindahány bokor,
mi eléem hajol, és lábam alól
fűszálak terelik félénk bogarak hadát.

Mióta már,
hogy lenyűgöz e lét, ringat a remegve múlt,
bársony idő, halkuló szerelem-dallal andalít:
könnyebb legyen a búcsú,
ha végül marasztal, visszahív a csábító,
földi szép.

Alkony

Aranyló kertünk bokrai árván,
lombjukat veszve maradtak itt velünk,
vénült fáinkon halkabban cserreg
a rekedt rigó, ezüst nyarunk
már csendben álmodó.

A horizont halvány, gyűrött fénykép,
az ég azúrja és a tenger fakó-kék,
s ha az alkonyattal hozzánk hajol
egy-egy sárguló, sápadt emlék,
konduló lélekharangtól megriadva
rémülten iszkol el.

S ahogy búcsúzik lassan a nap,
megint a némaság, halottaink
vértelen mosolya az, ami körbefon,
és álmunkban velünk marad.

Követlek öntudatlanul

„Napokra elfeledtelek,
döbbentem rá egy este,”
lehet, hogy már halott vagy,
vágyaím kihűlt teste.

Az is lehet, hogy jobb ez így,
talán már sohasem látlak,
élek nélküled, mégis veled:
te álomkép, én titkos társad.

Végül talán majd elfeledsz
örökre te is engem,
nem érdekel, hogy létezem,
vagy kinőtt a fű felettem.

„Napokra elfeledtelek,”
azt hittem, úgyis vége,
amíg egy éjjel elhozott
valami furcsa kényszer.

Követlek öntudatlanul
azóta álmomban, s ébren,
mint anya óvja gyermekét,
vigyázlak nappal, éjjel.

Evokáció: Pilinszky János, Miféle földalatti harc

Beragyogott

Már közel járnak mind, akik várnak,
ha elhagyom egyszer ezt a kihűlő,
földi házat, ahová beragyogott a napfény
egykoron,

hajnalban madár dalolt a bokrokon,
a felhőkön átderengett a nyárutó,
szenvédélyt dúdolt az öreg rádió,
hittem a szerelmet, a tengerillatot,
de zord lett a tenger, s az arany-csillagok
derűs ragyogása mára megkopott,
rideg házakká váltak a meghitt otthonok,
az égboltra dermedtek halott mosolyok.

Már közel járnak mind, akik várnak
ha elhagyom végleg ezt a kihűlő,
földi házat, ahová beragyogott a napfény
egykoron.

Hová rejtette?

Hová tűnt apám mosolygása,
erős kezének biztonsága?
A cinkos fény szeméből
hol kószál, anyámat keresve?
Hol járhat, merre?

Hová lett szájából a tiszta szó,
a csöndesen vigasztaló?
Hol van a derű, a nevetés?
Hallgat a hiánya. A lombfűrészt
néma, elhalkult minden madár.
Nesztelen lépteit hiába várom,
csak hangtalan árnyéka jár.

Napraforgó kelyhén

Hófehér hajad
– könnyű felhő – lebben
mosolyod az égbolt
visszatükrözi

folyómeder mentén
– altatódal – ringatsz
a réten bőromhoz
fűszálként hajolsz

*napraforgó kelyhén aranyporból érlelt
nektárként bújsz lelkem kaptárában*

– langy eső gyöngycseppje –
arcomat simítod
– búcsúzó madárka –
emlékeim hordod

csak a hangod
a szád
csak a házad néma
nem felelsz ha kérdem
mért nem ölelsz
néha?

Újjászületés

Most minden hajnalt áldva élek át:
már fény töri át szobám ablakát,
és új erővel tölt el a tavasz,
s mi évtizedig bánatból fakadt:
pirkadatkor fölragyog a csönd.

Messze tűnik a sötét látomás,
az otthonom már nem csak pusztá ház,
mert ablakában Mindenség terem,
emlékvirágok nőnek hirtelen,
és könnyeim gyémántfény ragyog.

A könnyű légben felhők foszlanak,
mint fényes szárnyú főnixmadarak,
ha megújulnak halott hamvakon,
és feltámadnak fahéj-ágakon,
tűzhalálból, arany lángolással.

Ilyenkor az élet gyönyörű,
virág éled velem, zsenge fű.
Valami nagy-nagy ünnep közeleg,
s én vágyakozom, mint egy kisgyerek:
újjászületünk mind e tavaszban.

Betűrendes címmutató

A búcsú elé	14
A legszebb tavasz	5
A zenebohóc	37
Alkony	66
Angyalszárnyakon	9
Anyám emléke nyár	16
Anyám szava	15
Áradó	30
Beleégünk	38
Beragyogott	68
Csak szeretni	63
Cseresznyevirág	11
Dermedt alázat	58
Éj-kék	22
Elhagyottan	39
Emberlét	44
Emlék után	64
Fázom	47
Féltelek	49
Fohász a gyermekmosolyért	33
Földi szép	65
Gyöngéddé érik	53
Harmónia	28
Hiányból szakítod	19
Hófehér gyászban	12
Hová rejtette?	69
Illatod őrzöm	60
Illúzió	32
Kék csend	7
Kék csend	10
Kékre fagyott álmok	21
Kerestelek	8
Kolduslélekkel	59
Követlek öntudatlanul	67
Küszöbön sírok	45
Lehajolni az ibolyáért	34
meditáció	55

Mégis élek	24
Megszerettelek	41
Nagyanyó	17
Naplemente	31
Napraforgó kelyhén	70
Nélküled	46
Nem sejtettem	13
Ős-émlékeid.....	18
Ringató	20
Számadás.....	43
Szeretnélek.....	57
Széthullt szirmok	56
Színek és élet	29
Szomjúság	25
Tavaszi jön.....	26
Tavaszi-lesen.....	27
Tenyered melegét	40
Titkon búcsúzunk	48
Tűzliliomok égtek	54
Újjászületés	51
Újjászületés	71
Ultramarinban	23
Valami égi hatalom.....	35
Végérvényes.....	36
Végleges.....	42
Velem maradsz	61
William Shakespeare	42
XXII. Szonett.....	42

Tartalomjegyzék

A legszebb tavasz	5
Kék csend	7
Kerestelek	8
Angyalszárnyakon	9
Kék csend	10
Cseresznyevirág	11
Hófehér gyászban	12
Nem sejtettem	13
A búcsú elé	14
Anyám szava	15
Anyám emléke nyár	16
Nagyanyó	17
Ős-emlékeid	18
Hiányból szakítod	19
Ringató	20
Kékre fagyott álmok	21
Éj-kék	22
Ultramarinban	23
Mégis élek	24
Szomjúság	25
Tavasz jön	26
Tavasz-lesen	27
Harmónia	28
Színek és élet	29
Áradó	30
Naplemente	31
Illúzió	32
Fohász a gyermekmosolyért	33
Lehajolni az ibolyáért	34
Valami égi hatalom	35
Végérvényes	36
A zenebohóc	37
Beleégünk	38
Elhagyottan	39
Tenyered melegét	40

Megszerettek	41
Végleges	42
William Shakespeare	42
XXII. Szonett	42
Számadás	43
Emberlét	44
Küszöbön sírok	45
Nélküled	46
Fázom	47
Titkon búcsúzunk	48
Féltelek	49
Újjászületés	51
Gyöngéddé érik	53
Tűzliliomok égtek	54
meditáció	55
Széthullt szirmok	56
Szeretnélek	57
Dermedt alázat	58
Kolduslélekkel	59
Illatod őrzöm	60
Velem maradsz	61
Csak szeretni	63
Emlék után	64
Földi szép	65
Alkony	66
Követlek öntudatlanul	67
Beragyogott	68
Hová rejtette?	69
Napraforgó kelyhén	70
Újjászületés	71

A „Hódolat a tavasznak” kötet verseinek lelki kifinomultsága – hol melankolikus, hol szomorú, vagy ünnepélyes, ugyanakkor a képzelet és valóság harmóniája – mélyen megérinti az olvasót. Gősi Vali költői világa erőteljes drámai mélységek, álmokképek, asszociációk egymásba olvadása, különös metafizikai látomások. A különféle dimenziók, tudattalan és személyes érzelmek, emlékek harmonikusan illeszkednek sokszínű képi világához. Verseinek zeneisége – sajátos és egyéni nyelvi és formai hangzása – művészien keretbe foglalja e kötet lírai szépségét.

Könyves Tóth Enikő

Létünk során adódnak olyan különleges pillanatok, amelyekben – legalább néha – magunkat adva felszabadulhatunk lelki terheink alól, nem kényszerülve görcsös önvédelemre a világgal szemben, és gyakran kísértő félelmünknek ilyenkor nyoma sincs. Mint valami varázslat, úgy fakad egy-egy rendkívüli pillanat, óra, nap, amelyben megszületnek, vagy éppen újjászületnek halottnak hitt, fásult érzéseink, és szavakká érnek a papírlapokon, majd vesszorokká formálódnak az emlékezéssel.

Ilyen különleges, kegyelmi pillanatokban érlelődtek versekké a második kötetembe válogatott, tűnődő vallomások, melyeknek melankóliája – reményeim szerint – óarany emlékezésekké szelídült az időben, felvillantva az újjászületés, szeretteimmel való újbóli találkozás álmokképét.

Gősi Vali

Eddig megjelent kötet: *Halkuló hiány*, (Palatia Nyomda, 2012. Letölthető elektronikusan is: <http://mek.oszk.hu/11500/11515/11515.pdf>